«Λέιλα & Συνεργάτες»

Όπως γράφει η Κορντίλια Λιν, η συγγραφέας του έργου «Λέιλα & Συνεργάτες», που ανεβαίνει στο Space, σε σκηνοθεσία Μαρίας Καρολίδου, η δουλειά των γυναικών είναι να μας φέρνουν στον κόσμο και να μας αποχαιρετούν κατά την αποχώρησή μας, τραγουδώντας νανουρίσματα και μοιρολόγια. Οι άνδρες ορίζουν τα ενδιάμεσα. Έτσι, με μια κουβέντα στην αρχή αυτού του περίεργου, από δύο ηθοποιούς παιγμένου μονολόγου, η συγγραφέας διατυπώνει την αιώνια διαφορά μεταξύ του ρόλου της γυναίκας ως «υπεύθυνης» στα δύο υπαρξιακά «πόστα», της Εισόδου και της Εξόδου και της υποταγής της στον άνδρα, κατά τη Διάρκεια. Η σύγχρονη αγγλική δραματουργία αποτέλεσε κύρια πηγή υλικού για τον συνεταιρισμό καλλιτεχνών που δημιούργησαν τη «Σεξόν Γυναίκες». Το έργο της Κορντίλια Λιν δίνει την ευκαιρία στην ηρωίδα της, τη Λέιλα, να αφηγηθεί τη δική της ιστορία, αλλά μεταξύ των συνεχών παρεμβάσεων των «συνεργατών», των ανδρών που πάντα (νόμιζαν πως) ήξεραν καλύτερα από την ίδια τι θέλει, τι λέει, τι πρέπει να κάνει και πώς μπορεί να τους φανεί χρήσιμη.

Να πω κι εγώ μια εμβόλιμη ιστορία, της κάποτε μαθήτριάς μου, της Ν. Η Ν. η οποία ήρθε στην τρίτη γυμνασίου τυλιγμένη με μια χοντρή μαντίλα, που έκρυβε την πλούσια της χαίτη των προηγούμενων δυο τάξεων. Πάντα παρακαλούσε να μην ενημερώνει το σχολείο τον πατέρα της για τις αποτυχίες της, επειδή θα έτρωγε ξύλο όχι μόνο αυτή, αλλά και η μητέρα της. Σε λίγο αρραβωνιάστηκε μ' ένα συγχωριανό του πατέρα της, αλλά ο αρραβώνας χάλασε μετά από ένα μήνα, όχι επειδή την έδερνε η καινούργια πεθερά της, αλλά επειδή ο γαμπρός δεν τήρησε τις οικονομικές υποχρεώσεις απέναντι στον πατέρα της νύφης. Μετά την αρραβώνιασαν ξανά, πάλι με σχεδόν άγνωστο και η Ν. εγκατέλειψε το σχολείο.

Η Λέιλα της παράστασης της Μαρίας Καρολίδου είναι όλο κίνηση. Η Αντωνία Χαραλάμπους μοιάζει μ' αυτό που περιγράφει ο λόγος του ρόλου της, είναι σαν ένα εύθραυστο, κοκαλιάρικο πουλί που προσπαθεί να βρει κόκκους χαράς, όταν δεν τη σφίγγουν στη χοντροδάκτυλη χούφτα τους οι άνδρες, πρώτα ο πατέρας, μετά ο άνδρας της αδελφής της, μετά ο δικός της άνδρας, μετά οι πελάτες της «οικογενειακής επιχείρησης», του αυτοσχέδιου πορνείου που ευδοκιμεί στις συνθήκες του πολέμου, στον οποίο η Λέιλα είναι το εμπορεύσιμο προϊόν. Γενικές έννοιες, όπως η πατριαρχία, η οικογενειακή βία, η ανισότητα φύλων, η εκπόρνευση γυναικών, η καταπάτηση ανθρώπινων δικαιωμάτων, η (περαιτέρω) εξαθλίωση ηθών κατά τη διάρκεια του πολέμου, γίνονται προσωπικά βιώματα της Λέιλας. Το έργο της Κορντίλια Λιν απαιτεί μιαν άρτια σκηνική απόδοση, ισάξια στη δύναμη και ποιότητα με τον λόγο της συγγραφέως. Η παράσταση της Μαρίας Καρολίδου έχει το δικαίωμα να φέρει τον λόγο της συγγραφέως στο κοινό. Η σκηνοθέτιδα συντονίζεται με τη συγγραφέα όχι μόνο στο πάθος να ειπωθούν τα θέματα του έργου, αλλά και στην αισθητική της επιλεγμένης φόρμας. Σε συνεργασία με την Ελένη Ιωάννου στα σκηνικά και κοστούμια και τη Χριστιάνα Κωνσταντίνου στην οπτική επικοινωνία δημιουργεί την ατμόσφαιρα τραγικής περφόρμανς. Στο έργο δεν ακούγεται απλά ακόμα μια αφήγηση γυναίκας, όπου της δίνεται η ευκαιρία να πει τη δική της αλήθεια ανεμπόδιστα. Η φωνή της Λέιλας παλεύει να ακουστεί μέσα από τη σύγκρουση με τις φωνές των ανδρών, που δεν τη λαμβάνουν υπόψη, που δεν την πιστεύουν, που επεμβαίνουν στις αναμνήσεις της, που παρερμηνεύουν κατά το δικό τους δοκούν τα λεγόμενά της. Όλοι οι ανδρικοί ρόλοι παίζονται από έναν ηθοποιό, τον Γιάννη Καραούλη. Χωρίς εμφανισιακή διαφοροποίηση, μόνο υποκριτικά, ο Καραούλης έξοχα αποδίδει τους λειτουργικούς ρόλους των ανδρών που ενσαρκώνει, στη ζωή της Λέιλας. Ως πατέρας, προμηθευτής αγαθών και εξ ου κυρίαρχος, ως είρωνας γαμπρός που «ξέρει πολύ καλά» τι θέλουν τα μικρά κοριτσάκια, ως σύζυγος που ορίζει δικαιωματικά, όπως πιστεύει, την ψυχή και το σώμα της γυναίκας του, ως πονόψυχος, ως ένα βαθμό, πελάτης της επιχείρησης, ο Καραούλης διαφοροποιεί τους ήρωες τόσο που να μην χάνεται ο κοινός τους παρανομαστής -η πεποίθησή τους ότι έχουν το δικαίωμα να ορίζουν τη ζωή της. Η Λέιλα κατηγορείται από τους άνδρες για αχαριστία και καταδικάζεται στο να είναι αόρατη και μουγκή. Ακόμα και το τραγούδι που η Λέιλα ξεκινά στις συναισθηματικές κορυφώσεις, το χαλάνε οι άνδρες του Καραούλη, παίρνοντάς το από το στόμα της. Μπορούν να το κάνουν, αφού αυτοί κρατάνε τα μικρόφωνα στην παράσταση της Καρολίδου, αλλά και... γενικώς.

Η Αντωνία Χαραλάμπους είναι εξαιρετική. Έχει ενσωματώσει το κείμενο, μαζί με τη Μαρία Καρολίδου έχει βρει έκφραση για κάθε λέξη του ρόλου της, μαζί με τον Αλέξη Βασιλείου έχει βρει κίνηση για κάθε συναισθηματική κατάσταση, μαζί με τον Γιάννη Κουτή έχει βρει την εσωτερική μουσική του ρόλου της. Καταφέρνει να εκπέμπει συνεχώς μια ακαταμάχητη ζωτική δύναμη μέσα από τα τραγικά παθήματα της ηρωίδας της. Παθιασμένα, ανελέητα και ατρόμητα παίζει και υποστηρίζει την ηρωίδα της ταυτόχρονα.